

[Bernhard Baunsgaard]

han derefter, konfronteret med ugeringen, bliver klar over dens alvor, fortryder det og derefter i 7-8 måneder opfører sig som et pænt menneske, er det svært for ham at se sammenhængen mellem voldsforbrydelsen og straffen. Det tror jeg er meget galt; dér er jeg helt enig med justitsministeren.

Det kniber derimod for mig at være enig, når justitsministeren, den socialdemokratiske ordfører og andre ordførere har udtalt sig i al almindelighed om straf og derunder har understreget, at straffen har en generalpræventiv virkning, altså en virkning, der får alle til at lade være med at gøre, hvad de ikke må. Dér vil jeg have lov til at citere, hvad professor i kriminologi – han var samtidig magister i psykologi og dr. jur. – Karl O. Christiansen engang sagde:

»Generalpræventionen af straf ved vi ikke noget om, men den tror vi på. Specialpræventionen, altså straffens tilsigtede forbedrende indvirkning på den enkelte, der sættes ind, ved vi noget om, men den tror vi ikke på.«

Der er vel ingen, der tror på, at noget menneske forbedres af at blive spærret inde og frataget ikke blot friheden, men i vidt omfang også retten til selv at bestemme og tage ansvaret for, hvad man gør eller ikke gør, og det må jo også være det, der ligger bag en paragraf som § 772 i retsplejeloven, der tilsiger, at unge mennesker så vidt muligt ikke må sættes sammen med ældre forbrydere.

Spørgsmålet er så, hvad vi kan gøre, om vi har noget reelt at sætte i stedet for straf. Dér kan jeg tilslutte mig det, der siges i den bog, der lige netop er kommet, af redaktøren af Advokatbladet, Arnold Rothenborg, »Vægten og sværdet«, hvor han på s. 74 siger, at han ikke tror på straffens nyttevirkning, hverken generalpræventivt eller specialpræventivt. Om det sidste siger han, at den snarere gør det værre end bedre, men at der desværre ikke er noget andet at pege på. Dog kunne vi håbe på, at vi fandt frem til det, hvis vi gav os til at lede endnu bedre; engang troede vi jo, at det eneste bodemiddel var at slå folk ihjel.

Jeg tror ikke på, at vi skal forlænge nogen strafferammer. Jeg tror, at folk, der holdes meget længe indespærret, tager skade i højere grad end folk, der holdes indespærret i kortere tid.

Jeg tror derimod på, at det, vi må satse på i den situation, hvori vi er, er at gøre noget ved alt det andet. Det er da forhåbentlig ikke ganske uden sammenhæng med opfattelsen hos forespørgerne, at den er rettet også til socialministeren og undervisningsministeren. Jeg tror, at de har en meget væsentlig opgave at løse, og jeg vil afslutte mit indlæg med at udtale håbet om at have fremhævet, at straf ikke er noget, vi bare kan sætte ind, i den tro, at det hjælper. Dermed kan vi komme i samme situation som Rothenborg, der siger, at man ikke kan føre økonomisk politik ud fra en teori om, at kronekursen kan rettes op ved, at vi øger inflationen, og at man ikke kan få folk til at opføre sig lovlydigt ved blot at gøre det, man finder uønskværdigt, strafbart eller ved en næsten religiøs tro på, at bare man indfører strengere straffe, bliver kriminaliteten også mindre; det går nok tvært imod.

Kun hvis det lykkes for os at udvikle samfundets værdinormer i en ny retning, tror jeg vi kan få gennemført en ændring; hvis vi holder op med at sætte penge og sociale ambitioner om at blive en berømt og en stor mand højere end dette at være et godt menneske, tror jeg, vi kan få forandret det hele.

Lone Dybkjær (RV):

Den 30. august 1979 ved syvtiden – det var en lun sommeraften – fik jeg nok en anden forståelse for betydningen af at have politi i nærheden, end jeg havde haft før, idet der nemlig uden for min dør foregik et skud-drama: naboerne blev truet med et gevær i maven. Børnene så i virkeligheden nok mere undrende end egentlig forskrækkede til. Naboerne ringede kort efter og fortalte, at mine børn var i sikkerhed på den anden side af vejen. Den aften var jeg faktisk taknemmelig over, at der var noget, der hed hylende sirener, at der var politifolk, der ikke var bange for trusler, for sammensvorne eller for at løbe igennem hegn og gærder, og hvad de nu blev udsat for.

Jeg skal ikke sige mere om denne side af sagen – hr. Bernhard Baunsgaard har været inde på noget af det – ud over at det selvfølgelig er nødvendigt, at der er politi til stede, så den slags situationer kan klares, men at politi naturligvis har sin begrænsning, hvis det kommer til at stå alene, og det viser